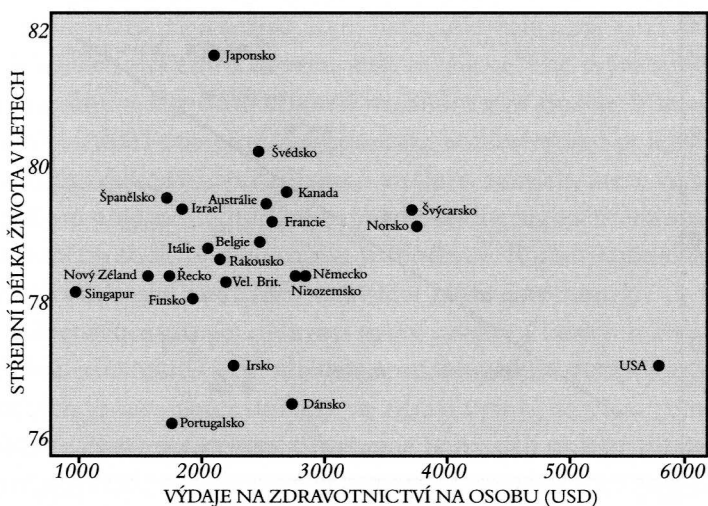

Stejně tak mají děti v chudších oblastech větší pravděpodobnost, že nedokončí střední školu, než by měly, kdyby jejich rodiče měli stabilní středně vysoký příjem a žili v prosperujících částech země. Děti z chudých rodin, které školu dokončí, pak budou dosahovat horších výsledků, budou mít ve škole horší známky a získají méně zajímavá a hůře placená zaměstnání.

Nerovnost tudíž není nevábná jen sama o sobě. Je jasně spojená s patologickými sociálními jevy, s nimiž nedokážeme nic udělat, pokud se nezaměříme na jejich základní příčinu. Není žádná náhoda, že Spojené státy či Velká Británie mají mnohem větší problémy s kojeneckou úmrtností, střední délkou života, kriminalitou, počtem vězňů, duševními chorobami, nezaměstnaností, obezitou, podvýživou, těhotenstvím mladistvých, užíváním nelegálních drog, hospodářskou nejistotou, osobním zadlužením či úzkostí než země kontinentální Evropy.

Čím širší je propast mezi menšinou bohatých a většinou

Výdaje na zdravotnictví na osobu a střední délka života (USD)
(Zdroj: Wilkinson&Pickett, *The Spirit Level*, obr. 6. 2, str. 80)

chudých, tím horší jsou sociální problémy. Toto tvrzení platí stejně pro bohaté i chudé země. Nezáleží na tom, nakolik je daná země bohatá, ale na tom, jaká je v ní míra nerovnosti. Proto se například Švédsko či Finsko, tedy z hlediska příjmu i HDP na obyvatele jedny z nejbohatších zemí světa, ve kterých je ovšem jen velmi malý rozdíl mezi nejbohatšími a nejchudšími občany, pravidelně umísťují v čele světového žebříčku měřitelné kvality života. Naopak Spojené státy, navzdory svému obrovskému úhrnnému bohatství, v těchto hodnoceních dopadají vždy špatně. Přestože utrácíme obrovské částky za zdravotnictví, střední délka života ve Spojených státech je nižší než v Bosně a jen o málo vyšší než v Albánii.

Nerovnost je destruktivní. Rozkládá společnost zevnitř. Důsledky majetkových rozdílů se neprojeví okamžitě. Postupem času se však soutěžení o status a majetek zostřuje, lidé silněji pociťují nadřazenost (nebo podřadnost) v závislosti na svém majetku, dochází k posilování předsudků vůči lidem na nižších stupních společenského žebříčku, nárůstu kriminality a všech patologických jevů spojených se společenským znevýhodněním. Důsledky neregulovaného vytváření bohatství jsou vskutku trpké.³

Mravní degenerace

„Člověk si zvykne na všechno, zvláště když vidí,
že celé okolí žije stejně jako on.“
Lev Tolstoj, *Anna Karenina*⁴

Během dlouhých desetiletí vyrovnávání sociálních rozdílů jsme si zvykli považovat udržitelnost dosaženého pokroku za samozřejmou. Snížování nerovnosti je sebekotvrzující proces. Naše očekávání možné míry rovnosti vzrůstá s dosaženou